

Huvudman

ÖREBRO KOMMUN
kommun@orebro.se

Beslut

Datum 2025-10-13

Dnr SI 2025:5775

Sida 1 (15)

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskolan Odenskolan (F-9) i Örebro kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Örebro kommun att senast den **15 januari 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande frånvaro, extra anpassningar och särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Örebro kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Örebro kommun ska vidta följande åtgärder

Frånvaro

1. Rektorn ska, beträffande de elever som har upprepad eller längre frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningarna ska genomföras oavsett om frånvaron är giltig eller ogiltig och ska genomföras i samråd med eleven, elevens vårdnadshavare samt elevhälsan. I de fall utredningarna visar att specifika åtgärder behöver vidtas för att komma till rätta med elevernas frånvaro ska dessa åtgärder också genomföras. Rektorn ska i en förteckning dokumentera vilka elever som under perioden den 13 oktober 2025 till och med den 19 december 2025 bedömts ha upprepad eller längre frånvaro och vilket datum en utredning om orsakerna till frånvaron har inletts för respektive elev. Om en utredning i vissa fall bedöms som obehövlig och därmed inte genomförts ska detta anges. Förteckningen, samt tre avidentifierade utredningar ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (7 kap. 19 a § skollagen)

Extra anpassningar

2. Se till att elever, som har bedömts vara i behov av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ges sådana anpassningar. Rektorn ska följa upp och dokumentera vilka elever som lärarna bedömer vara i behov av extra anpassningar samt följa upp att de eleverna ges de extra anpassningar som de behöver. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 5 § skollagen, Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar)

Särskilt stöd

3. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 7 november 2025 informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav gällande anmälan till rektorn om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Rektorn ska även förtydliga för personalen hur en sådan anmälan ska göras. Huvudmannen ska dokumentera när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 § a och 3 kap. 7 § skollagen)
4. Se till att alla lärare anmäler till rektorn om en elev, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befaras inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska dokumentera hur många anmälningar som inkommit till rektorn under perioden den 13 oktober 2025 till den 19 december 2025. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)
5. Rektorn ska för varje anmälan om eventuellt behov av särskilt stöd som inkommer, eller som redan tidigare har inkommit men där utredning inte har påbörjats, se till att respektive elevs behov av särskilt stöd utreds. Rektorn ska dokumentera vilket datum en utredning har startats för respektive anmäld elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)
6. Se till att rektorn, eller den rektorn har överlåtit beslutanderätten till, för varje utredning om behov av särskilt stöd som genomförts fattar beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram. I varje utarbetat åtgärdsprogram ska elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Rektorn ska dokumentera hur

många åtgärdsprogram som beslutats samt hur många beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram som fattats från den 13 oktober till den 19 december 2025. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 och 9–10 §§)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser extra studietid.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2025:5775) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2025 utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys inlett en tillsyn av Odenskolan i Örebro kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Odenskolan följer gällande bestämmelser om extra studietid, frånvaro, extra anpassningar och särskilt stöd.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 4–5 september 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat frånvarostatistik, åtgärdsprogram och beslut om särskilda stödinsatser. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att

nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har inför tillsynsbesöket fått ta del av Odenskolans elevers frånvarostatistik för höstterminen 2024 och vårterminen 2025 samt en sammanställning från rektorn. I sammanställningen redogörs för vilka elever som skolan har genomfört en frånvaroutredning för det senaste året eller som har en pågående frånvaroutredning. Av frånvarostatistiken framgår att totalt 60 elever i förskoleklass och grundskola årskurs 1–8 under vårterminen 2025 hade en frånvaro överstigande 20 procent. 31 av dessa elever hade även under höstterminen 2024 en frånvaro överstigande 20 procent. Enligt rektorns sammanställning finns det 15 pågående frånvaroutredningar samt en avslutad frånvaroutredning.

I intervju med lärare framkommer att lärarna arbetar aktivt med många elevers frånvaro men att dokumentation saknas och att frånvaroutredningar inte inleds. Skolans rutin är att lärarna vid dialogmöten med elevhälsoteamet får redogöra för vilka elever som har frånvaro och får förslag på åtgärder. Enligt lärarna finns det inget nästa steg utöver upprepade dialogmöten. Lärarna saknar dokumentation kring vad som görs kring elevers frånvaro och tydlighet kring vem som följer upp och när uppföljning ska ske. Enligt lärarna kommer man på skolan inte vidare från diskussioner kring elevers frånvaro till att inleda frånvaroutredningar. Enligt lärarna är roll- och ansvarsfördelning otydlig i arbetet med elevers frånvaro och det skjuts på framtiden att ta tag i elevers frånvaro.

I intervjuer med lärare framkommer vidare att lärarna anser att det skulle behöva inledas frånvaroutredningar där skolan arbetar med elevers frånvaro på ett mer systematiskt sätt. Enligt elevhälsan har en del insatser gjorts för frånvarande elever men det har inte antecknats i en utredning och det har inte funnits någon som är ansvarig för att en frånvaroutredning inleds och att uppföljningar och utvärderingar av åtgärder görs.

Av intervju med lärare framgår att det är först under höstterminen 2025 som skolan har börjat göra frånvaroutredningar och att det inte genomfördes frånvaroutredningar under det föregående läsåret. Av intervju med rektorn framgår att rektorn anser att frånvaroutredningar måste startas i högre utsträckning för elever på skolan än vad som har

gjorts hittills. Det är enligt rektorn inte tydligt vem på skolan som ska ta initiativet att göra rektorn uppmärksam på när en elev har en sådan upprepad eller längre frånvaro som ska leda till att en frånvaroutredning inleds. Enligt rektorn har skolan följt upp elevers frånvaro i möte med elevernas lärare men inte kommit vidare och beslutat att starta frånvaroutredningar. Vid intervju med rektorn tar Skolinspektionen upp fem elever från frånvarostatistiken som varken har en pågående eller avslutad frånvaroutredning. Enligt rektorn har fyra av eleverna en sådan upprepad eller längre frånvaro att den är i behov av att utredas och att en frånvaroutredning inte är obehövlig.

Vid intervju med lärare tar Skolinspektionen upp 16 elever från frånvarostatistiken som inte har en pågående eller avslutad frånvaroutredning. Enligt lärarna har 13 av de 16 eleverna en sådan upprepad eller längre frånvaro som innebär att en frånvaroutredning ska genomföras och att en sådan utredning inte är obehövlig i dessa fall. Lärarna uppger att de har informerat elevhälsan om oro kring flera av dessa elevers frånvaro. Enligt lärarna har eleverna varit föremål för diskussioner på dialogmöten med elevhälsoteamet vid upprepade tillfällen utan att det har resulterat i att en frånvaroutredning startats för någon av eleverna.

I intervju med elevhälsan uppges att vid frånvaroutredning utreds bakomliggande faktorer till frånvaro och åtgärder sätts in som är baserade på vad utredningen har visat. Därtill justeras åtgärderna efterhand och elevhälsan gör löpande uppföljningar. I intervju med rektorn uppges att frånvaroutredningar görs i samråd med elevhälsan.

Under tillsynsbesöket har Skolinspektionens utredare tagit del av två frånvaroutredningar. Huvudmannen har efter tillsynsbesöket i ett kompletterande svar till Skolinspektionen anfört att den ena frånvaroutredningen är avslutad samt att åtgärder är beslutade i samråd med elev och vårdnadshavare och genomförda. Den andra frånvaroutredningen är fortfarande pågående och under utredningens gång beslutas löpande om åtgärder som har genomförts då skolan ser möjligheter till insatser för att öka elevens närvaro. Dessa åtgärder beslutas i samråd med elev och vårdnadshavare.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska

rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. (7 kap. 19 a § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att arbetet med att upptäcka och agera tidigt för att motverka frånvaro hos elever är en av de mest grundläggande åtgärderna som skolan och samhället kan vidta för att fånga upp elever som riskerar att inte nå kunskapskraven och gå miste om den utbildning som de har rätt till. Vidare framgår att fokus vid utredningen bör vara på att kartlägga orsakerna till frånvaron och att kartläggningen utgör ett underlag för att sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. Det anges också att det är av största vikt att resultatet av en utredning av upprepad eller längre frånvaro ska utmynna i sådana åtgärder som behövs för att komma till rätta med elevens frånvaro. Det förutsätts i förarbetena att frånvaroutredningen och arbetet med frånvaron dokumenteras. (prop. 2017/18:182, s. 56–62)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att utreda upprepad eller längre frånvaro. Tillsynen visar att det finns flera elever som enligt lärare och rektorn har en upprepad eller längre frånvaro men för vilka rektorn inte har sett till att det startats frånvaroutredningar, trots att det inte bedöms obehövt.

Rektorn har ett uttryckligt ansvar enligt skollagen för arbetet med elevers frånvaro. Det är rektorn som ska se till att frånvaroutredningar startas för elever med upprepad eller längre frånvaro. Att tidigt upptäcka och ta en elevs frånvaro på allvar, ta reda på orsakerna bakom frånvaron och sätta in adekvata åtgärder är avgörande för att en elevs frånvaro inte ska eskalera och bli långvarig.

Skolinspektionen bedömer att för de elever där frånvaroutredningar har inletts framkommer inte annat än att utredningarna uppfyller lagens krav.

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju med lärare uppges att eleverna inte ges extra anpassningar i den omfattning som eleverna är i behov av inom ramen för den ordinarie undervisningen. Enligt lärare har lärarna på skolan inte tillräckliga förutsättningar att ge extra anpassningar till alla elever som är i behov av det. Det beror enligt lärarna på bristande personalresurser, tidsbrist, att klasserna är stora och att det är många elever i behov av extra anpassningar. Lärarna uppger därtill att de inte får någon stöttning från

elevhälsan i arbetet med extra anpassningar. En lärare ger exempel på en elev som skulle få en extra anpassning i form av intensivläsning under en sexveckorsperiod men som inte fick det. Lärarna har uppmärksammat elevhälsoteamet på att de inte hinner ge extra anpassningar i den mån det behövs med tanke på elevunderlaget på skolan. Enligt lärare finns inte tid att planera och utforma extra anpassningar eller att utvärdera dem. Enligt lärare gör rektorn ingen uppföljning kring lärarnas arbete med att ge extra anpassningar till alla elever i behov av det.

Rektorn uppger i intervju att flera lärare önskar mer stöd från elevhälsan i arbetet med extra anpassningar beträffande vissa elever och i vissa moment. På frågan om resurserna räcker till för att möta elevers behov av extra anpassningar svarar rektorn att lärarna ska känna att de kan få stöd men att lärarna också har ett ansvar att differentiera undervisningen. Rektorn uppger att uppföljning av arbetet med extra anpassningar görs genom dialogmöten där elevers resultat i varje klass går igenom. Rektorn uppger att lärarna i vissa årskurser hinner med och har förutsättningar att ge elever extra anpassningar medan lärare i andra årskurser anpassar undervisningen på gruppnivå men skulle behöva utveckla den undervisning som ges på individnivå.

Elevhälsan uppger i intervju att de elever som lärare bedömt vara i behov av extra anpassningar ges sådana anpassningar i någon form men att det skulle kunna göras mer. Elevhälsan uppger att rektorn följer upp arbetet med extra anpassningar inom den ordinarie undervisningen genom att ha samtal med elevhälsan och uppföljningar med lärarna. Elevhälsan uppger dock att det behövs mer personalresurser på skolan och att de har informerat skolledningen om det.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 3 kap. 7 § skollagen, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 5 § skollagen)

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver. (Lgr 22, 2.8 Rektors ansvar)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med extra anpassningar på Odenskolan. Lärare beskriver att extra anpassningar inte ges till alla elever utifrån elevernas identifierade behov och att elever i vissa fall blir utan extra anpassningar på grund av att lärarna saknar förutsättningar att ge dessa. Av utredningen framgår visserligen att rektorn, och i viss mån även elevhälsan, inte har samma uppfattning som lärarna gällande om elever ges extra anpassningar i den mån det bedömts behövas. Mot bakgrund av att det huvudsakligen ankommer på lärarna att bedöma om en elev är i behov av extra anpassningar och att även se till att eleven ges extra anpassningar bedömer Skolinspektionen att det får anses sannolikt att alla elever inte ges extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen i enlighet med deras behov. Sammantaget innebär detta att skolan inte lever upp till författningarnas krav och att elever riskerar att inte nå de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan till rektorn

Av informationsinhämtningen, intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att det på skolan finns elever som inte är anmälda för behov av utredning kring särskilt stöd, trots att personalen på skolan befarar att eleverna, trots extra anpassningar, inte kommer uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Lärarna uppger i intervju att när de har testat extra anpassningar, och kommit fram till att det inte räcker för att eleverna ska uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, ska de muntligen anmäla det till elevhälsan på ett dialogmöte. Lärarna hinner dock inte alltid muntligen anmäla alla elever eftersom tiden för dialogmöten inte räcker till. Lärarna uppger vidare att det inte är tydligt att de har gjort en anmälan om behov av utredning kring särskilt stöd genom de muntliga anmälningarna. Enligt lärarna är det otydligt både hur en anmälan ska göras och vad en anmälan leder till. En lärare uppger att rutinen har ändrats under höstterminen 2025 på så vis att lärarna numera behöver göra en journalanteckning i skolans digitala system för att ett elev ska anmälas till rektorn och ett ärende skapas. Övriga intervjuade lärare uppger att de inte kände till den förändringen i rutinen. Enligt några av de intervjuade lärarna görs inte alltid en anmälan till rektorn. En lärare uppger att hen aldrig har fått till sig att en anmälan om utredning kring

behov av särskilt stöd ska göras när läraren befarar att eleven kommer att få ett underkänt betyg.

Av intervju med elevhälsan framgår att lärarna ska anmäla muntligt i arbetslaget och under diskussioner vid dialogmöten om de befarar att elever inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Enligt elevhälsan är det otydligt hur elever ska anmälas och det finns en risk att elever hamnar mellan stolarna då lärarna tror att de har anmält elever men elevhälsan och rektorn inte har uppfattat det som en anmälan. Enligt elevhälsan finns det elever som riskerar att inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas trots extra anpassningar men vars behov av utredning kring särskilt stöd inte har anmälts.

Skolinspektionen har, efter granskning av betygskataloger från höstterminen 2024 och vårterminen 2025, noterat att det finns flera elever i årskurs 6–8 som läsåret 2024/2025 har fått underkänt eller streck i ett eller flera ämnen och som inte finns med i skolans förteckning över elever som är anmälda till rektorn för behov av utredning kring särskilt stöd. I intervju med lärare framkommer att lärarna har informerat på dialogmöten om att eleverna inte kommer att bli godkända men att det uppenbarligen inte har registrerats som en anmälan av elevhälsan och rektorn. Vid intervju med elevhälsan bekräftar elevhälsan att det finns fler muntligen anmälda elever än vad elevhälsan har kunnat ta emot anmälan om och starta utredning för.

Utredning av elevers behov av särskilt stöd

Av intervju med elevhälsan framgår att det är skolans specialpedagog som startar utredningar kring särskilt stöd. Det är även specialpedagogen som samlar in information från elevens lärare och vårdnadshavare och genomför utredningen. Skolans speciallärare är också delaktig i utredningsarbetet.

I intervju med lärare uppges att även om lärarna muntligen anmält en elev på dialogmöten resulterar det inte i en utredning om elevens behov av särskilt stöd. Enligt lärarna fastnar ofta ärendet efter att lärarna anmält muntligt, lärarna menar att för att en anmälan ska leda till en utredning måste lärarna påminna elevhälsan.

I intervjuer bekräftar elevhälsan och rektorn att lärarnas muntliga anmälningar vid dialogmöten inte alltid leder till utredning kring en elevs behov av särskilt stöd. Lärarnas anmälningar leder snarare till en diskussion om hur man kan arbeta vidare med eleven, uppges elevhälsan och rektorn. Enligt elevhälsan finns det fler anmälda elever än vad elevhälsan har kunnat starta utredning för. Elevhälsan uppges att de inte

hinner med allt som de skulle behöva göra och att det hade behövt finnas en speciallärare var för låg-, mellan- respektive högstadiet.

Skolinspektionen har inför tillsynen fått ta del av en lista över elever i lågstadiet som genomgått en särskild bedömning inom ramen för garantin för tidiga stödinsatser. Av listan framgår att tio av eleverna har anmälts till rektorn för behov av utredning kring särskilt stöd. Vid intervju med rektorn ombeds rektorn redogöra för vad anmälningarna har resulterat i. Rektorn uppger att anmälningarna beträffande fyra elever inte har resulterat i någon utredning kring särskilt stöd. Av de fyra eleverna anmäldes två elever år 2022, en elev år 2023 och en elev i maj 2025. På frågan varför utredningar inte startas efter anmälningarna beträffande de fyra eleverna svarar rektorn att ansvarsfördelningen har varit otydlig och att den nuvarande specialläraren endast arbetat på skolan i ett år.

Åtgärdsprogram

Av listan över elever i lågstadiet som genomgått en särskild bedömning inom ramen för garantin för tidiga stödinsatser framgår att tio elever har anmälts till rektorn för behov av utredning kring särskilt stöd. Vid intervju med rektorn framkommer att beträffande tre av eleverna har utredning startats. Rektorn uppger att en av utredningarna blev klar i juni 2025 men att utredningen inte har resulterat i något beslut om att utarbeta eller inte utarbeta ett åtgärdsprogram. Utredningen visade att eleven behöver särskilt stöd men enligt rektorn ska man först testa en insats från elevhälsan fram till och med vecka 41 år 2025. Först därefter kommer ett beslut om att upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram att fattas. Beträffande den andra utredningen resulterade den i att ett åtgärdsprogram upprättades, men det upphörde i december 2024 och skolan har av misstag inte upprättat ett nytt åtgärdsprogram för eleven. Den tredje utredningen blev klar i juni 2025 och visade att eleven behöver särskilt stöd, men något åtgärdsprogram har inte upprättats vid tiden för intervjun i början av september 2025. Rektorn uppger att åtgärdsprogram kommer att upprättas snarast för den eleven.

Av de av Skolinspektionen granskade åtgärdsprogrammen framgår elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses. Det framgår även när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Det framgår även att elever och elevers vårdnadshavare getts möjlighet att delta när åtgärdsprogrammen utarbetas. Det finns överklagandehänvisning i samtliga åtgärdsprogram. De granskade åtgärdsprogrammen har beslutats av rektorn.

I intervjuer med elevhälsan och rektorn framkommer att vissa av åtgärdsprogrammen är behäftade med skrivfel vad gäller datum för utvärdering. Rektorn har efter besöket skriftligen bekräftat att skrivfelen är åtgärdade.

Av dokumentstudier och av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att de elever som har aktuella åtgärdsprogram ges särskilt stöd i enlighet med de beslutade åtgärdsprogrammen.

Skolinspektionen har tagit del av fyra elevers beslut om anpassad studiegång, vilka är beslutade av rektorn. I respektive beslut framgår avvikelser från den timplan samt de ämnen som annars gäller för utbildningen.

Rättslig reglering

Anmälan till rektorn och utredning av elevens behov av särskilt stöd

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet, och att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. (2 kap. 34 a § skollagen)

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Vidare framgår att samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap. 7 § skollagen)

Åtgärdsprogram

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,
2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller
1. i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Av skollagen framgår att för en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. (3 kap. 10 § skollagen)

Beslut om anpassad studiegång

Av skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt i de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. (3 kap. 12 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Anmälan till rektorn

Skolinspektionen bedömer att det finns brister på Odenskolan vad gäller att anmäla när det befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar. Utredningen visar att lärare inte alltid anmäler till rektorn när de bedömt att extra anpassningar inte är tillräckliga. Utredningen visar vidare att det är otydligt för lärare hur de ska anmäla elevers behov av utredning av särskilt stöd till rektorn. Därtill leder inte alla lärares anmälningar till att en anmälan tas emot och registreras av rektorn eller elevhälsan. Av utredningen framgår att detta resulterar i att alla elevers behov av utredning om särskilt stöd inte anmäls till rektorn vilket i sin tur påverkar elevernas möjligheter att få sitt stödbehov utrett och tillgodosett. Verksamheten vid Odenskolan lever därmed inte upp till författningarnas krav när det gäller att anmäla elevers behov av utredning kring särskilt stöd till rektorn.

Utredning av elevens behov av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i skolans arbete med att skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd. Utredningen visar att det inte alltid görs en utredning av elevens behov av särskilt stöd då det

anmälts att det kan befaras att en elev, trots extra anpassningar, inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Detta är en brist. Enligt skollagen ska rektorn se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds för varje elev som rektorn mottar en anmälan om behov av särskilt stöd för. Om en elevs behov inte utreds, riskerar eleven att helt eller i vart fall under en viss tid bli utan det särskilda stödet som eleven har rätt till.

Åtgärdsprogram

Skolinspektionen bedömer vidare att skolan brister i att fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram. Utredningen visar att rektorn inte fattat beslut om att utarbeta åtgärdsprogram för, vid tiden för detta beslut, i vart fall en elev, trots att utredningen visat ett behov av särskilt stöd. Därtill har en elevs åtgärdsprogram upphört i december 2024 och ett nytt åtgärdsprogram har av misstag inte upprättats. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. När ett åtgärdsprogram upphör och man vid utvärdering bedömer att eleven är i fortsatt behov av särskilt stöd ska ett nytt åtgärdsprogram utarbetas.

Skolinspektionen bedömer att det av utredningen inte framkommit annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav vad gäller samråd med elevhälsan vid utredning om behov av särskilt stöd, att elev och vårdnadshavare ges möjlighet att delta i utarbetandet av åtgärdsprogram, utformning av beslut om anpassad studiegång och åtgärdsprogram samt att elever ges stöd i enlighet med sina åtgärdsprogram.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis konstaterar Skolinspektionen att det föreligger brister i hela stödprocessen från att göra anmälan, genomföra utredningar och fatta beslut om åtgärdsprogram. Att skolenheten inte arbetar med stödprocessen i enlighet med författningarnas krav riskerar att påverka elevernas möjlighet att nå målen med utbildningen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Örebro kommuns verksamhet vid Odenskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller frånvaro, extra anpassningar och särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Örebro kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I informationsinhämtningen inför Skolinspektionens tillsynsbesök har Skolinspektionen fått ta del av aktuella scheman från skolenheten.

Vid granskning av scheman för årskurs 4–6 framgår att det finns ett schemalagt pass för extra studietid om 45 minuter. Av intervju med elever i årskurs 4–6 framgår att uppgifterna i schemat stämmer och att eleverna inte får någon ytterligare extra studietid utöver det schemalagda passet.

Av intervju med lärare framgår att eleverna i årskurs 4–6 vid tiden för tillsynsbesöket i början av september 2025 erbjuds 45 minuters extra studietid. Av intervjuer med lärare och rektorn samt en skriftlig redogörelse från rektorn framgår att den extra studietiden för elever i årskurs 4–6 kommer att utökas från och med vecka 37 år 2025 till totalt två timmar per vecka.

På begäran av Skolinspektionen har rektorn efter tillsynsbesöket inkommit med kompletterande uppgifter om hur skolan tillgodoser extra studietid för elever i årskurs 4–6. Av kompletteringen framgår att eleverna i årskurs 4–6 nu erbjuds extra studietid i direkt anslutning till skoldagen om sammanlagt två timmar per vecka.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden. (10 kap. 5 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framgår att skolledningen på Odenskolan efter tillsynsbesöket har vidtagit åtgärder för att tillgodose att eleverna i årskurs 4–9 erbjuds extra studietid i minst den omfattning som framgår av skollagen. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att Örebro kommun nu följer bestämmelserna när det gäller extra studietid. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Kajsa Holmqvist Risto

Beslutsfattare
Signerat av: Kajsa Holmqvist Risto

X Julia Eklund

Föredragande
Signerat av: Julia Eklund